

Mika Gabriella

Félelem

A fény lassan beborította a szobát. Egy új nap, egy újabb esély, gondolta. Az éjszaka oly ellenséges tárgyak, a dupla franciaágy, az ormótlan, sötét szekrény a sarokban, a kopott, lepattogzott festékű ablak most jelentéktelen bútoroknak tűntek csupán.

Nem volt semmi kedve felkelni. Legszívesebben egész nap csak mozdulatlanul hevert volna, a fal felé fordulva. Kriszti lassan ébredezni kezdett. Ő kötelességtudóan kiment a konyhába, és feltette forni a vizet.

A novemberi köd rátelepedett a városra, a szomszéd házig alig lehetett látni. Nincs menekülés...

Körülnézett a másik szobában. Az ágy mellől hiányzott a durva fekete bakancs, a székéről pedig a szőrrel bélelt téli bőrkabát. Botond nem aludt itthon. Hála Istennek...

Krisztivel két óráig csak szorongtak, nem bírtak elaludni.

– Mit gondolsz, anya, apa hazajön?

– Nem tudom – suttogta maga elé. – Aludj szépen.

Pedig valamikor hogy várta! Mindennap a kedvenceit főzte, még a kedvenc ezüst nyakláncát is felvette, amit Botondtól kapott, még szerelmük hajnalán (hát ez sem volt olcsó, el ne veszítsd, vigyázz rá, te!). Hogy jutottak ide? Ő mit hibázott? Vagy már régebben kezdődtek a gondok?

Minap egy pszichológus arról beszélt a televízióban, hogy az emberek gyerekkora hogyan hat a felnőttkori párkapcsolatukra. Csupa okosakat mondott. Csupa okosat mondott. Véletlenül kapcsolt oda, nem figyelte, melyik gombot nyomja meg, így a ragyogó mesefilmek (a királyfi elveszi a királykisasszonyt, legyőzi a sárkányt és a család ellenkezését, aztán boldogan élnek, míg meg nem halnak) helyett egyenesen a fiatal nőt bámulhatta. Kriszti várta a mesét, de ő csak végignézte az adást.

A gyerekkor... a kis falu... az apja lendülő keze...

Nem emlékszik rá, volt-e olyan idő, amikor az apja nem ivott. Talán akkor, amikor az anyjával megismerkedett. A nagyszobában felakasztott képen még egy elegáns, jóképű, világosbarna szemű férfi mosolygott apró felesége oldalán. A faluban csak piás Józsiként ismerték. Alig volt pénzük, az anyja örökösen csak kölcsönkért. Hol lisztet, hol tejet, hol tojást. Majd megadom, motyogta a szomszédoknak lesütött szemmel, akik már csak legyintettek: nem olyan fontos az, Rózsika! Tudták, úgysem tudná megadni.

Egy-két idős néni, ha látta, csak a fejét csóválgatta, sokat szenvedett anyád, vigyázz rá, mondogatták.

Akkor bezzeg nem voltak ott, amikor apa elővette a csatos övet és az anyjának esett. Ha feleselsz, még kapsz! Ezt még megemlegeted! – ordította magán kívül.

Ő meg iszkolt Dítkéékhez. Nem volt messze a harmadik ház tőlük. Hóban, fagyban futott, ahogy tudott.

– Lujzi néni, tessék beengedni – kiáltotta kétségbeesve. Lujzi néni pedig rögtön ajtót nyitott. – Gyere be – mondta –, teljesen átfagyasz a hidegben! – Apa – kezdte volna, de Lujzi néni csak legyintett. – Várj, csinállok kakaót, attól majd felmelegedsz!

Ekkor már Ditke is lerobogott a lépcsőn. Szinte a nyakába ugrott.

– De jó, hogy itt vagy! Akkor megint együtt alszunk nálam, ugye, anya?

– Persze, kicsim. Mindjárt ágyazok.

A nevetős, bátor, okos kis Ditke. Aki szó nélkül odaadta a cipőjét, mikor az övének levált a talpa, és a ruháját, mikor az övét már annyit foltolták, hogy szégyellte felvenni, és az olvasókönyvét, mikor ő egyik nap elfelejtette betenni a táskába (aznap az apja megint bántotta az anyját), és amikor ezért a tanító néni fekete pontot adott Dítkének, ő csöppet sem látszott szomorúnak.

Amikor később bocsánatot akart kérni, csak a vállát vonogatta, ugyan már, elég fekete pontom van, mit számít még egy?

Bezzeg ha ő gyűjtötte volna a fekete pontokat, az volna a hátából! Apja szíjat hasított volna a hátából!

Minden évben bizonyítványosztás után felbukkant náluk Tibi bácsi, az apja unokatestvére. Általában a konyhában iszogattak, amikor az apja elkiáltotta magát: na, hol a bizonyítvány, fiam? Mikor pedig a kezében tartotta, mint a kocsmában a kártyások az ászt, az asztalra vágta: színjeles! Nemhiába az én lányom!

Ebből lett aztán a baj.

Írni bármiről tudott, de ha meg kellett szólalnia, már gondok voltak. Már elsőben is, a bemutatkozásnál alig bírta kinyögni a nevét. A versmondó versenyek elől pedig menekült.

– Kicsit lámpalázás a kislány – mondta róla az alsós tanítónénije, aki nagyon szerette és szinte sosem feleltette. Nem tudták, hogy apa sokszor azt hörögte anya fülébe, ha elborult az agya: – Ha erről egy szót is szólsz bárkinek, neked annyi, úgy vigyázz!

Aztán felsőben már több tanáruk volt. Mire elkezdte volna a feleletet, már leállították. Egyes! Egyes! Egyes! Hamar leromlott a bizonyítványa. Ő is megismerkedett a csatos övvel.

Nem is vették fel gimnáziumba, neki csak a közeli város undorító szakmunkásképzője jutott. Utált oda járni, gondolni sem akart rá...

Aztán az apja egyszer még a szokásosnál is részegebben jött haza.

– Milyen kicsi nő lett belőled! Na, lássuk, mi van itt! – A mellét kezdte markolászni, aztán a fenekét fogdosta... Az anyja véresen a padlón hevert, de összeszedte minden erejét, a háta mögé kúszott és beleharpogott a lábába. Erre az apja úgy belerúgott, hogy a falnak csapódott. Ott maradt, nem mozdult... Ő rúgkapálódzott, majd hirtelen megrúgta az apját. Az apja összegörnyedt. – Kinyírlak, te kis cafka! – ordította. Ő meg kitépte az apja kabátzsebéből a pénzt, a kis fadobozból, amiben a bankókat tartották, több bankjegyet is kivett, majd az állomásra futott. A vonaton hideg volt, a vékony kabátját vette fel.

Első napon a pályaudvaron egy hideg padon didergett éjszaka. Egy hajléktalanokból álló csapat telepedett le mellé. Koszos ruhák, büdös testek. Hamar előkerült a pálinka. Alig aludt valamit... Rettegett, hogy megverik, vagy történhet még rosszabb is... De nem történt semmi. Másnap a várost járta. Eltévedt, majdnem leszakadt a lába.

Egyik reggel, amikor éppen egy külső területben lődörgött, egy csomó sietős, gyorsan lépkedő asszonyt látott meg. Egyfelé mentek. Ő is besurrant utánuk a kapun.

A portás rögtön ránézett. Az asszonyok kártyát vettek elő, és egy furcsa szerkezethez érintették. Neki nem volt kártyája.

– Magát még nem láttam itt. Hogy hívják? Melyik részlegen dolgozik?

– Új vagyok itt, dolgozni szeretnék.

– Hát, munka az van – mondta a portás. – Felmegy az első emeletre, első ajtó balra, ott jelentkezen.

Egy kedves kis nő fogadta. Rámosolygott. – Ezeket a papírokat kell kitölteni – mondta. Rettegett, hogy az iskolai papírjait kéri, de azt nem kérte. A személyije nála volt, de a tájszámnál és az adóazonosító jelnél elakadt. A nő látta a kétségbeesését. – Csak töltsé ki, amit tud, írja alá, a többit elintézem. Nem szabályos, de ez van...

A pályaudvarnál éjszakánként rendőrök jártak-keltek, és a levegő is nagyon lehűlt.

Összeszedte a bátorságát, és többeket megkérdezett, tudnak-e olcsó szállást. Egyik este egy másik részlegen dolgozó lány csapódott hozzá a gyár elé.

– Szia, Jutka vagyok. Erika mondta, hogy albérletet keresel. Én tudok egy megoldást.

A régi, lerobbant nagy lakásban Jutka volt az albérlő, ő a tulajdonos engedélyével maradhatott ott.

Jutka eleinte kedves volt, aztán egyre rosszabb lett a helyzet. Kevés volt a pénz. A fizetése semmire sem volt elég. Ott állt a gyártósor mellett, ugyanazt a mozdulatot csinálta napról napra, a lábát már alig érezte, a dereka majd leszakadt, már öt perc után haza akart menni, és úgy érezte, mindez teljesen hiábavaló. Pedig csak egy normális cipőt vett a régi szakadt helyett, és enni is kellett... A rezsivel mindig megcsúszott, Jutka pótolta ki. Aztán egyik nap elé állt, és dühösen odavágta:

– Én nem hitelezek többet! Hogyne, hogy aztán engem is kirúgjanak miattad! Találj valami megoldást, vagy takarodj innen!

– Botonddal az étkezdében ismerkedett meg. Az olcsó kifőzde kopott alakjai között rögtön feltűnést keltett a fényes cipője és az újnak tűnő bőrdzsekije. Rögtön mellé ült.

– Milyen szép a szemed! Mondták már neked, hogy nagyon szép vagy?

Olcsó bók, de ő meg elájult. Botond elvitte cukrászdába, moziba, a vidámparkban is voltak. Mindig volt pénze. Ha nagy pénzzel fizetett, csak odaszólt az eladónak: – A többit tartsa meg, a magáé! – Mennyit nevettek mindenféle semmiségen, te jó ég!

Botond még a költözése után egy olcsó étterembe is meghívta. A költözést Botond találta ki, ő meg boldogan belement. Jutka akkor már kezdte azt mondogatni, jó lesz hozzá, kap egy hetet a kiköltözésre. A tulajdonos egy napot akart adni. Botond pedig megjelent, ránézett Jutkára, a zsebébe nyúlt és azt mondta: – Hallom, Jutkácska, van egy kis adósság, akkor mi ezt most rendeznénk. – Kivágta az asztalra a pénzt (sokkal többet, mint amivel tartozott), majd azt mondta: – A többi magáé, Juditka, mert olyan jó volt az én kis jövődöbelimhez.

Jövendőbeli... már látta a templomot, amint hosszú fehér ruhában vonul végig a padsorok között...

Az odaköltözés viszont érdekesen alakult. Kevés holmija volt, csak egyszer kellett fordulni. Mikor beléptek a lakás ajtaján, egy kislány bukkant fel.

– Ja, te is itt vagy? Menj játszani! A lányom, Kriszti – fordult hozzá.

– Na, mit állsz ott, mint a faszent? Tűnés, nem hallod? – mordult a lányra.

Kriszti furcsán viselkedett. Nem is örült, amikor meglátta Botondot. Inkább riadtnak tűnt. A szemét lesütötte, bizonytalanul mozgott, mielőtt elment, többször rémulten Botondra bámult.

Botond nemsokára azt javasolta, ne dolgozzon többet. Megvannak az ő keresetéből kényelmesen. Igaz, még mindig nem árulta el, miből van pénze, és mikor rákérdezett, csak azt mondogatta: – Hát ebből-abból... Egy ügyes ember mindig megél!

Ő sem bánta a gyárat. Elege volt. Ha meg váltani akar, vajon hová mehet a nyolc általánosával?

Botond először bőven adott pénzt, aztán jóval kevesebbet. Elment a nagyáruházba, vett néhány dolgot.

– Mit szórod a pénzem, mi? Tán azt hiszed, a fán terem? Itt a csemegebolt, a zöldséges, a többit majd én intézem!

A fizetnivalókat és a lakbért is ő rendezte. Egy kis noteszba felírta az élelmiszerbolt és a zöldséges árait. A kenyér, tej, tojás, liszt, cukor, só, hagyma és krumpoli árai szereztek a kis jegyzetfüzetben. Mást nem vásárolhatott. Botond hetente ellenőrizte az árakat.

A húst Botond vette. Először még hétköznapokon is jutott hús, aztán már csak vasárnap. De kritizálni igencsak szeretett! – Mi ez a szar már megint? Azt hiszed, megeszem ezt a moslékot?

Aztán a keze is meglendült. Először persze fogadkozott, ölelgette, csókolgatta, esküdözött, megváltozik, csak feszült, ideges, nem megy az üzlet jól mostanában... Aztán ha rosszkedve volt, már rögtön nekiesett. Ököllel ütötte, a haját húzta, a kezét csavarta. Kriszti bemenekült a szobájába, de sokszor ő is kapott...

El kéne menni. De hová? Nem ismert senkit. Jutkához nem mehet, Ditke messze van, és mióta nem is látta! Az nem lehet. Nem írt neki, mert rettegett, hogy az apja utánamegy. Biztos azóta már férjhez ment, gyerekei vannak és egy szép nagy házban élnek, ahol mindenkinek jut simogatás... Vajon mi lehet az anyjával?

Ráadásnak még ott volt Barabás néni is, a szomszédasszony. A mindig csillogó névtáblán az állt: özvegy Barabás Miklósné. Éjjel-nappal őt lesi.

Sokáig nem értette, honnan tudta meg Botod, hogy a posta felé kanyarodott, egyszer meg a közeli parkba mentek Krisztivel. Aztán rájött...

Úgy gondolta, megvesztegeti.

Először süteményt vitt. Becsöngetett.

– Nem szeretem a süteményt! – szólt ki egy rikácsoló hang.

Aztán mikor elment bevásárolni, ismét becsöngetett.

– Kéne valami a boltból, Barabás néni?

– Én már bevásároltam, nem hentergek egész nap az ágyban, mint egyesek! – és a néni becsapta az ajtót.

Már arra is gondolt, hogy titokban mégis kiszökik, és elad valamit. De mit? Az ócska bútorokat, a görbe evőeszközöket, a csorba bögréket, a kinyúlt, szakadozott, színét veszített női és gyerekruhákat? Pedig már Kriszti is mondta: – Anyu, menjünk el, hagyjuk itt apát, jobb lesz így!

Anyu... Mióta is hívja anyunak? Eleinte gyanakodva méregette, aztán besegített a főzésbe, játszott a gyurmával, bújócskáltak, együtt mentek vásárolni, sokszor mellé bújt éjszaka...

– Félek – suttogta.

Ő is félt...

Együtt aludtak el.

Botond mostanában sokszor nem jön haza. – Nőhöz jár – suttogta Kriszti minap. Ne is jöjjön!

Múltkor a gyereket véresre verte, őt az asztalra lökte, ott könnyített magán... Másnap Krisztivel alig mertek egymás szemébe nézni.

De ebből elég! Kell hogy legyen valami megoldás! Meg kell szökni éjszaka... amikor Barabásné alszik... csak néhány holmit vinni... pár ruhát, iratot, Kriszti maciját...

Nincs pénze... majd lesz valahogy...

Megkeresni Ditkét...

És ha máshogy nem megy...

Korán lefeküdtek.

Erre figyelt. Kiosont a konyhába. A nagykést a párna alá tette.

– Mit csinálsz, anya? – suttogta Kriszti.

– Semmit, aludj!

Az óra számlapja egy órát mutatott.

Kint bizonytalan léptek hallatszottak.

A kulcs megfordult a zárban.

Székelőföld, 2024/12.